

Délvidék

Bácskai Napló
 Politikai napilap
 Főszerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rakóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-
Videkre postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	16,-
negyed évre	8,-

Csendőreink előléptetése.

Az elmúlt napokban, de az egész télen és tavasszal mindig, - sokat olvashattunk a szabadkai csekély létszámú csendőrség nehéz, fáradságos és buzgó munkájáról. Lehetetlen ez alkalommal meg nem emlíkeznünk ezeknek a derék embereknek majdnem borzalmas helyzetéről, az anyagiakról, fizetésükről és előléptetésükről.

Ezre különösen készlet bennünket az a körülmény, hogy a napokban a honvédelmi miniszter megengedte az összes csendőröknek szolgálaton kívül a hosszú kard viselését. Mi akar lenni ez a kedvezmény? Semmi más, mint gyerekes játék, szembe-kötösi, mert hiszen hogyan vegyen hosszú kardot a sajátjából az a csendőr, akinek a rendes havi fizetése 90 korona még most is, ebben a drágaságban és az előmenetelük olyan, hogy csak aki már 18 évet szolgál, annak jár 500 korona pótdíj évente? Ennél feljebb aztán már nem mehet a fizetése.

Ugyanígy „nesze semmi, fogd meg jól“ volt tavaly az „alórmesteri“ cím engedélyezése. Akik azelőtt őrsvezetők voltak, most mind 3 esillagot és hozzá strádot kaptak a krágljukra s elnevezték őket alórmestereknek. De persze azt nem tudja a világ, hogy ez csak cím, mert az alórmesterek nem kapnak ám őrmesteri fizetést, hanem csak éppen anynyi fizetésük van, mint azelőtt volt egy szakaszvezetőnek.

Ellenben egy jogásztól nem kívánnak annyit a szigorú egyetemi tanárok, mint a csendőröknek amennyit kell tudniok. Nagy fizikai erőfeszítés mellett rengeteg az irodai munkájuk. A büntető törvénykönyvet jobban kell tudniok, mint egy magyar királyi ügyésznek. Ha fáradtan hazatérnek a nyo-

mozásokról, itthon folyton tanulniok kell, hogy ha szemlét tartanak fölöttük, akkor jól megfelelhessenek minden fogós kérdésre. Kell tanulniok szolgálati szabályzatot, szolgálati utasítást, szervezeti utasítást, büntető törvénykönyvet, általános szolgálati határozványokat, illetékszabályzatot, gazdasági kezelé-

si utasítást, vadásztörvényt, jövedéki törvényt, általános gyűjteményeket stb., stb.

A csendőrséget nem szabad a mostani helyzetben tartani, még csak a háború végéig sem. Azután ugyis eimennek a csendőrségtől és úgy ott hagyják, mint Szent Pál az oláhokat.

Károly király levele hamisítvány.

Éket akartak verni Ausztria-Magyarország és Németország közé.

Bécs, április 18. Waldner tanár képviselő tegnap délelőtt tisztelgett Czernin gróf volt külügyminiszternél, hogy nyilatkozatot kérjen tőle az öfelsége levelével összefüggő hírek ügyében.

Czernin gróf Waldner képviselő előtt becsületszóra kijelentette, hogy a francia részről közzétett levél hamisítvány, még pedig Franciaország hamisítványokban gazdag politikai történelme hamisítási technikájának mesterműve. A levelet francia részről hamisították azzal a féltreismerhetetlen szándékkal, hogy éket verjenek Németország és Ausztria-Magyarország közé, amely szándék szerencsére teljesen meghiúsultnak tekinthető.

Nem megfelelők az amerikai katonák.

Hága, április 18. Az antant vezető katonai körében szerfölött nagy az elégedetlenség Amerika katonai segítségének fogyatékosága miatt. Az Európába küldött csapatok nemcsak számára nézve elégtelenek, hanem minőség dolgában sem megfelelők.

Az angolok brutalitása a franciákkal szemben

Berlin, április 18. Wolff-ügynökség jelenti: Az angolok március 21-ike óta embertelen módon bánnak a franciákkal.

A francia katonákat oly módon használják fel, mint annak idején az oroszok az ugynevezett halállégiókat.

Mindig a legveszedelmesebb pontokra küldik őket, amiért is a franciák vesztesége nagyon nagy.

Az angolok erőszakossága miatt nagy az elkeseredés a francia katonák között.

Tüzérségi harcok Arras tájékán.

Berlin, április 18. Wolff-ügynökség jelenti, hogy Arrastól északra erős tüzérségi tűz kezdődött, amely egész nap tartott.

Naplenyugta után a tüzérségi tűz erősödött és helyenként nagy hevességet ért el.

Albert város területén az ellenséges előnyomuló fel-derítő csapatokat visszavertük.

Német siker Flandriában.

Witschaete falut elfoglaltuk.

Német hivatalos jelentés:

A múlt évi flandriai esata véráztatta haremzején Sixt vo Armia tábornok tábornok hadserege megszallotta Passcheneaelet és Becelacret, valamint Ghelvelt mellett is előre toltta vonalait. A Lystól északra Sieger tábornok osapatai a kora reggeli órákban rohammal elfoglalták Wyttschaete falut. Az angolok jelentékeny erők harcbevételével és franciáktól támogatva, hiba próbálták Meterent és a Merris mindkét oldalán elvesztett területet visszahódítani. Támadásaik leg-súlyosabb veszteségeik mellett összeomlottak. A Somme mindkét oldalán fekvő esatateren heves tűzharcok fejlődtek ki, amelyek nevezetesen a Sommetól nyugatra az éj folyamán is tartott.

Ludendorff,
 első főszállásmester.

A franciák bombázták Laont.

Berlin, április 18 Wolff-jelentés szerint franciák április 16-tól mintegy 200 lövést adtak le Laon városára.

A bombák nagyobb része a város köpepét érte.

Megtiltották Hollandiából

az élelmitzenkivitelét.

Hága, április 18. Az élelmicikkekben való hiányra való tekintettel a németalföldi kormány megtiltotta mindennemű élelmicikk kivitelét.

Bolo basát kivégezték.

Páris, április 17. Bolo basát ma reggel 6 órakor Vincennesben agyonlőtték. Incidens nem történt.

Epizódok egy temetésnél

Pár nap előtt tragikus körülmények között hirtelen elhunyt Kassán Lőrinc János zászlós fiatal felesége. A szerencsétlen véget ért fiatal uriaszony holttestét haza hozták Kassáról Szabadkára és itt temették el nagy részvét mellett. A gyászteremtést a szabadkai zsidó hitközség egy fiatal rabbija végezte. A temetésen azonban egy sajnálatos eset történt. A gyászteremtést végző rabbi a gyászháznál tartott bucsuzatójából kihagyta a gyászoló férjet. A koporsó sirbabcsoátásánál is hasonlóképpen cselekedett. A megtört fiatal férj saját maga bucsuzott el halott feleségétől. Ráborult a koporsóra és egész hangosan mondott elegy Miatyánkot. A megható jelenet alatt nem maradt szem szárazon, legfeljebb a konzervatív elvű fiatal rabbié.

Távol legyen tőlünk, hogy felekezeti kérdést csináljunk ebből a kérdésből, mert Lőrinc János keresztény, míg elhunyt felesége a zsidó vallást követte, de az elvitáztatlan, hogy dacára a valláskülönbőségnek, házasságuk a magyar állam törvényei alapján kötött meg és érvényes is volt. Ezért igazán furcsa, hogy a rabbi hivatkozva az orthodox ritus szabályaira, a gyászoló férfit egyszerűen kihagyja és levegőnek tekinti. Egy ilyen konzervatív eljárás teljesen érthetetlen és elítélendő. Most, amikor ilyen zavaros időkkel élünk, mikor az összetartásra és harmonikus életre a legjobban rá vagyunk utalva, nagyon kiábrándítólag hat egy ilyen maradi, sőt sok tekintetben sértő felfogás. Azt hisszük nem áll jogában a tisztelendő Rabbí urnak az, hogy a törvény előtt és saját hajlandóságuk által kötött házasságánál, a hitese, a törvényes férjet gyöngédellenül mellőzze s ha talán volna is joga, hol marad ilyenkor a vallási türelmesség, más vallásának megbecsülése? — Ha a törvény elismeri a házasság érvényét, jöhet, hogy az egyházi esküvő nem is történt meg, annak jogosságához szó sem férhet, nyilvánvaló tehát, hogy kevésbé helyes cselekedet a keresztény fél többé kevésbé kegyelmséért mellőzése. Egy ilyen mélységesen konzervatív felfogás csak ronthatja, pusztíthatja a két vallás közötti harmóniát; a zsidó vallás jó hírét.

A szabadkai zsidó hitközség maga is elítéli a szomorú esetet és ez a leghelyesebb kritika az ilyen kevésbé indokolható minden felebaráti szeretetet nélkülöző konzervativizmussal szemben.

.....
— Táncevigalom a „szkupstiná”-ban. A dugottbálnak csak nem szakad vége. A napokban Tavan-kuton éjjel 2 órakor értek tetten a hatóság emberei egy nagyobb fiatal társaságot, amely eszeveszvetten táncolt. A vigalom színhelye Mamussics Istvánné szül. Jasovics Mária lakása, mely éppen a templom mellett van. Mamussicsné, természetesen hatósági engedély nélkül, ünnep- és vasárnaponként mindig szokott 40—50 fillér belépti díj mellett ilyen mulatságokat tartani, még pedig zenével. Közrend elleni kibágás miatt följelentették a szabadkai rendőrkapitányi hivatalnak: a szkupstina üléseit pedig — ahelyett ezeket a helyeket nevezik — egyelőre elnapolták.

Egyre romlanak a gyerekek.

— Főlkapaszkodnak a mozgó vonatra. —

(Saját tudósításunk.) Minden városban bőven találkozunk olyan éretlen kölykekkel, akik a villa moskocsikra kapaszkodnak és hosszú utvonalon ott lógnak. Olyan eset azonban, amelyről bácsbokodi tudósítónk emlékezik meg, a gyerekek éretlen csinytevésai közt is nagyon veszedelmes.

Bácsbokodon a vasuti állomás közelében a legutóbbi időkben nagyon elterjedt szokás volt, hogy 5—6—8 éves tacsók főlkapaszkodtak a már eléggé gyorsan mozgó teherkocsik között levő ütközők összekapcsoló vasára. Többen aztán nem tudnak idejében leugrani és később, mikor a vo-

nat gyors mozgásától nagyon félnek, iszonyu síkoltózást csapnak. Sokszor az állomási személyzetnek kell mozgó vonatról leszednie a tacsókat. A napokban Marton István vasuti pénztárnok vett ki egy piszkos suhancot két mozgó kocsik közül az ütközőről. Most már azután megunt a máv. is ezeket az éretlenkedéseket és 5 anyát följelentettek a bajai kir. járásbírósnál testi épség ellen elkövetett kihágásért, mert türtök, hogy gyermekeik résztvegyenek ezekben a valóságos halál-utazásokban. Egy kis példás ítélet nem is ártana nekik!

Megbűnhődött a táltos

— Milyen a fogházhoz vezető út? —

(Saját tudósításunk.) Humoros, a falusi nép hiszékenysége és tudatlanságára jellemző ügyben ítélték tegnap a szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa.

Mélykut község határában tanyán lakik Kovács Andrásné, aki keservesen siratja babonás hiszékenységét. Még 1916. novemberének elején jelent meg Kovácsnénál először 3 mélykúti cigány, akik közül egyet Mari néven ismert. A cigányok tele beszéltek a a szegény asszony fejét azzal, hogy közülök a legfiatalabbik foggal született és hogy táltos. A táltos mindjárt káriját is vetett az asszonynak és megígérte neki, hogy férje, aki Oroszországban van hadifogságban, nagyon rossz helyzetben van; 6 azonban haza tudja varázsolni és ez a varázslás nem fog többé kerülni 1000—1200 koronánál.

Közben a cigányok Kovácsnétól szenteltvizet és egy vászonlepedőt kértek. Szenteltvíz nem volt a háznál; de azért a táltos kútvizet is megelégedett és azzal meghintette a lepedőt, azután összehajította és magához vette. Az asszonytól még 8 koronát és 4 tyukot is kértek. Pénze nem volt ott hon, de a négy tyukot odaadta. Ezeknek a szíve és vére varázsszerbe kellett. Azt mondta a táltos a hiszékeny asszonynak, hogy a férje ingét hozza el majd öhozzájuk s tegyen az ingnek a nyakába és két hónap alatt 20—20 koronát. Hozzon ezenkívül még két ágylepedőt is. Mindezeket el is vitte az asszony pár nap múlva a cigánytanyára, az elmaradt 8 koronával együtt és átadta a cigányoknak.

Néhány nap múlva a 3 cigány megint megjelent nála. A táltos egy gömbölyű üveget vett elő a zsebéből és az asszonynak azt mondta, nézze meg ezt jól, mert meglátja benne a fogoly urához vezető utat. Ezután nagyszámu pénzt kért tőle a tisztek részére. Kovácsné három darab százkoronást adott át. A táltos a 3 darab százast ráhajította a gömbölyű üvegre és azután elvitte. Közben a második cigány is kért 100 koronát. Meg is kapta. Kést kért azután és a konyhaajtó küszöbe alól földet kapart fel, azt a papírpénzbe tette, majd zsebre vágta.

Ezután még 3 kalácsot, 3 tyukot, 1 szoknyát és 2 kiló ludtol-

lat kért az asszonytól a varázslathoz. Meg is kaptak mindent.

Eltávozáskor azt mondták, hogy hozzon az asszony a mélykúti temetőbe 3 zsebkendőben 240 koronát. Egy hét múlva el is vitte Kovácsné és a reá várakozó cigányok átadta. Ekkor azt mondták neki, hogy rövidesen megint hozzon a temetőbe még 180 koronát és azonkívül hasra 24 koronát. Hat nap múlva ezt a pénzt is meg kapták.

Pár nap múltán ismét látogatást tettek Kovács Andrásnéval és visszaadták neki egy tyuknak a szívet, azzal, hogy távozásuk után egésze hamuvá és ássa el a földbe. Azonkívül 120 koronát kértek tőle a pénzt a táltos az asztal 4 lábához szétrakta, majd a szoknyája zsebébe csuszalt. Ekkor egy negyedkiló zsirt pumpoltak ki és meglágyták neki, vigyen a temetőbe 140 koronát, melyet utközben egy selyem kötőben a szívéhez és a harisnyájába tegyen, s akkor majd odaadják neki a férje nyomát. Megkapták ezt is, de tehetetlenek voltak, mert most megtízról kanavászi kértek, ugyanez a temetőbe. Két drb. kötőt is kértek, de ezek helyett 28 koronát adott át nekik az asszony. Még külön kértek 60 koronát és 9 rőf vásznat zseblőnek. Ezt is megkapták. A karácsonyi ünnepekre 3 tyukot és 1 hízott kacsát kértek. Ebben is részük lett december 24-én. Január folyamán a temetőbe megint 240 koronát kértek a tisztek részére. Mikor ezt is átadta Kovácsné, akkor mutattak neki egy kicsi fényes patkót és azt mondták, hogy az a táltos lónak a patkója.

Ezeket kívül csaltak ki bizonyos összeget, úgyhogy Kovácsné kára összesen 1795 korona. Azután máshol is kísérleteztek. Farga Lukácsnéval kinek megígérték, hogy haretéren levő férjét haza varázsolják, 32 koronát csalt ki de Vargáné a mélykúti plébános tanácsára visszakövetelte és vissza is kapta a pénzt.

Mikor végre — esodák esodája! — Kovácsné látta, hogy becsapták, följelentette a cigányokat. A nyomozás folyamán megállapították, hogy a táltos Grebenár Benedékné, a másik kettő pedig Kolompár Sándorné és özv. Kolompár Józsefné. Ez utóbbi kettő a kicsalt pénzen — melyen megosztottak — egy-egy disznót vett magának a

télan. Kolompár Sándorné a pénz nagy részét elutazgatta. Lakásukban rengeteg ruhaneműt találtak melyeket lefoglaltak.

Ezeknek az okozott kárt. Ezenfelül a három cigányasszony mind-egyikét 3 havi fogházra és 30 korona pénzbüntetésre ítélte a bíróság. Az ítéletben mindnyájan megnyugodtak.

A szélmalomok és a cigánykerék.

Már ezekben is csunya üzlet folyik.

(Saját tudósításunk.) Szabadka környékén a háboru folyamán igen nagy őrlési forgalmat értek el a zugmalomok. Ezt a kedvező alkalmat igyekeztek kihasználni ezeknek az egyébként ártatlan kinézésű szélmalomoknak a tulajdonosai.

A folyton ismétlődő panaszok végre föl hívták magukra a figyelmet. A megejtett vizsgálat alkalmával, amelyet Fenyő Zsigmond közlelmezésügyi miniszteri megbízott vezetett, igen furcsa dolgok derültek ki.

Megállapították ugyanis azt, hogy a malmosok a rendeletileg megállapított őrlési vámnál jóval magasabb vámot szedtek. Es hogy manipulációikat zavartalanul üzhessék és hogy a közönséget az őrlési vámn mérvéről tájékoztatlanul hagyják — az ide vonatkozó rendeletet nem függesztették ki.

De nemesak ezt mulasztották el hanem a dohányzási tilalmi táblákat sem tették ki.

A vizsgálat alkalmával megállapította azt is, hogy a malmosok a jogtalanul és önként meghatározott vámból saját céljukra — minden engedély nélkül — annyit használtak fel, amennyit csak akartak és ezáltal még a közlelmezés rovására egyéb előnyökhöz is jutottak.

Tegnap folyt le az üzérkedő malmok ellen a büntető eljárás. Brestyánszky tb. főkapitány fojtatta le a tárgyalást, amelyen Fenyő Zsigmond közlelmezési miniszteri megbízott is jelen volt.

A közönség bizalmával visszaélő malmosokat sorrendben közöljük a reájuk mért pénzbírsággal feltüntetve.

Kladek Ferenc 695 korona, Polák Arthur 315 korona, Mikuska András 260 korona, Kongó Lajos 205 korona, Dulics Lukács és Sebők Ferenc egyenként 95 korona, Mikuska Ferenc pedig 55 korona pénzbírságot kapott.

Nagy Torma Antalt fölmentették a vádaltól, míg Szivics Kime-tin János és Nagy Torma György kihágási ügyét — miután katonák — a hadbírószág oz tették át.

Benke M. József, Eglesz József, Glied Vilmos, Kosztolányi György malmosok ellen az eljárás még folyamatban van.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Kiugrott a még mozgó vonatból.

— Halálos végű baleset. —

Az emberek meggondolatlan-
ságából eredő és gy. kran megis-
métlődő szerencsétlenség érte Tóth
Ferenc 56 éves bajai lakost.

Úgyes bajos dolgai elintézésére
Topolyára utazott, de még a vonat
megállása előtt leugrott a vonatról.

Az ugrás következtében egyen-
súlyt veszítve oly szerencsétlenül
bukott a sínre, hogy fejét össze-
törte és ezenkívül súlyos belső
sérüléseket szenvedett.

A szerencsétlenül járt embert
feltették a vonatra és behozták
Szabadkára. A mentők sebeit be-
kötötték és beszállították a Mária
Valéria kórházba.

Ertesülésünk szerint Tóth Ferenc
ma reggel sérüléseibe belehalt.

NAPI HIREK.

— Szabadka megint kap 15 vagon
burgonyát. Dr. Biró Károly
polgármester a földművelésügyi
minisztériumban kieszközölte, hogy
Szabadka lakosságának krumplival
való ellátására 15 vagon krumplit
utaljanak ki. A krumpli, amely
rövidesen megérkezik, azonnal ki-
osztásra kerül. — A polgármester
ez alkalommal a hadsereg vágó-
marha szükségletének ellátása cél-
jából a városra kivetett kontingens
üggyét is elintézte. Eszerint Sza-
badka 450 drb vágómarhát ad a
hadsereg ellátására, amely ha ta-
kintetbe vesszük, hogy Szabadka
állománya kb 32000 drb, könnyen
kiállítható lesz.

— Kiténtetések. Az ellenség
előtt tanusított vitéz magatartásuk
elismerésül a Signum Laudist a
kardokkal másodsor kapták Le-
derer Adolf 6. npf. gy. e. ben be-
osztott tart. hadnagy és Hartmann
József 4 es honv. husz. tart. fő-
hadnagy. Az ellenség előtt telje-
sített kitűnő szolgálatai elisme-
résül a Signum Laudist másod-
sor kapta: Lackenbacher István
3-os honv. gy. e.-beli tart. főhad-
nagy. Az ellenség előtt tanusított
vitéz magatartása elismerésül a
Signum Laudist a kardokkal elő-
ször kapta: Péter István 6-os
népf. tart. hadnagy. A háboruban
teljesített kitűnő szolgálatai elis-
merésül a Signum Laudist kapta
Kiss Ernő 6-os honv. gy. e.-beli
százados.

— Élethelép a cipőjegyrendszer.
A Népruházati Bizottság elnöksé-
gétől kapott felvilágosítás szerint
legközelebb megjelenik a cipőren-
delet, mely a jegyrendszer meg-
valósításával olcsó és egységes
típusú cipőhöz juttatja majd a
közönséget.

— Az erőszakos fogoly. Sokszor
megírták már az újságok azokat
az eseteket, amelyekben arról van
szó, hogy a muszkák már nagyon
megszokták nálunk. A legutóbbi
ilyen eset Jánosalmán történt,
ahol Zsebi Józsefné fiatal menyecs-
kéhez volt munkára kiadva Szmo-
radin Nikoláj orosz fogoly. Ez a
Nicoláj is, mint a többiek, már
igen megszokott, de ez nem is
esoda, mert 1916. augusztustól
fogva azon az egy helyen volt —
elég helytelenül — alkalmazva.
Most már magyarosan Mihálynak

hívta magát. Mihály azonban az
utóbbi időben igen durva volt a
gazdájával, Zsebinével szemben.
Több ízben agyonszurással fenye-
gette, egyik éjjel pedig az ajtaját
döngette, be akarta törni, kezében
kést villogtatva. Hogy miért volt
Mihály ilyen erőszakos, az titok,
de azért életveszélyes fenyegetés
miatt az asszony f. ljeleantette. Az
erőszakos muszkát átadták a sza-
badkai katonai állomásparancsnok-
ságnak.

— Milyen bárányt lehet vágni?
A m. kir. minisztérium a háboru
esetére szóló kivételes intézkedé-
sekről alkotott törvényes rendel-
kezések alapján a következőket
rendeli: További intézkedésig tilos
— kényszerelvágás vagy kényszer-
leszurás szükségét kivéve — jerke-
bárányt és négy évesnél fiatalabb
anyajuhot levágni vagy leszurni.

— A kényszerelvágás vagy kény-
szerleszurás szükségét, ha csak
lehetséges előzetesen, különben a
vágás (leszurás) megtörténte után
haladéktalanul a községi előljáró-
ságnál (polgármesternél) be kell
jelenteni, amely a bejelentést a
kényszerelvágás (leszurás) szüksé-
gességének megállapítása végett
haladéktalanul közli az elsőfoku
állategészségügyi hatósággal. E
tilalom alól való kivételes engedé-
lyezése iránt a földművelésügyi
miniszter külön rendelettel intéz-
kedik. Aki a jelen rendelet vala-
mely rendelkezését megszegi vagy
megszegésénél bármily módon köz-
reműködik, az — amennyiben ese-
lekménye súlyosabb büntető ren-
delkezés alá nem esik — kihágást
követ el és hat hónapig terjed-
hető elzárással és kétezer kor-
nájig terjedhető pénzbüntetéssel
büntetendő. Azon állat tekinté-
ben, amelyre nézve a kihágást
elkövették, a törvény értelmében
elkobzásnak van helye.

— Nincs szükség lövészversenyekre.
Köztudomású, hogy a hadsereg fő-
parancsnokság a háboru kitörése
óta azt az álláspontot foglalja el,
hogy a takarmányhiányra való te-
kintettel nincs szükség lövész-
versenyekre a mőnarchiában. A háboru
első esztendejében ennek alapján
csak néhány tenyészversenyt fu-
tottak le, míg maga a verseny-
üzem jóformán teljesen szűntelt.
A második esztendőben azután a
telivértényesztés nemzetgazdasági
érdekeire való tekintettel meg-
engedték, hogy a versenyüzem a
rendes mederben induljon meg.
Körülből tíz nap előtt váratlanul
újra állást foglalt a hadsereg fő-
parancsnok a lövészversenyek ellen.
Atíratot intézett a magyar, és az
osztrák miniszterelnökhöz, amely-
ben a nagy takarmányhiányra
való hivatkozással felszólította a
kormányok vezetőit, hogy tegyék
megfontolás tárgyává, nem volna-e
ajánlatos azonnal beszüntetni a lö-
vészversenyeket és kizárólag csak olyan
tenyészversenyeket engedélyezni,
amelyekre a jelentősebb tenyész-
értéket képviselő lovaknak van
szükségük. Ezzel kapcsolatban a
hadvezetőség javaslatot tett arra
nézve is, hogy a tenyészértékkel
nem bíró lovakat rekvirálás útján
bocsássák a hadsereg rendelkezé-
sére.

— Önkéntes belépés a hadse-
regbe. A honvédelmi és hadügy-
miniszter az alábbi rendeletet ad-
ták ki: Az 1899—1894. évi szüle-
tési népfőfelérésre kötelezettek,
akiket most soroztak és nincs

igényük az egyévi önkéntes jogra,
korlátozott számban és meghatá-
zott feltételek mellett önkéntesen
beléphetnek a gyalogsági és va-
dászcsapatokon kívül a lovasági,
tábori, hegyi és vartüzérségi csa-
pattestekhez, továbbá az árkász-
zászlóaljokhoz és a repülőparzenál-
hoz azzal a kötelezettséggel, hogy
három évig ténylegesen, hét évig
pedig a tartalékban szolgálnak,
továbbá a haditengerészethez azzal
a kötelezettséggel, hogy négy évet
ténylegesen, öt évet tartalékban
és három évet a tengeri népföl-
kelésnél szolgálnak. A felvételi
kérvények, amelyhez a népfölke-
lési igazolványi lap is csatolandó,
közvetlenül az illető csapatok pót-
testeinél, illetőleg a pólai matröz-
hadtestparancsnokságnál nyujtan-
dók be.

— Mennyi az a „régén”? Más
és más eseményekre különféle idő
határozza meg azt, hogy mennyi
az a „rég”. Egy ilyen meghatá-
rozást most megint hallottunk.
Tegnap a szabadkai törvényszé-
ken egy cigányasszonytól kérdezte
az elnök, hány éves. 34 vagyok.
— volt a felelet. Mikor született?
— Azt nem tudom, mert már
régén volt — adta meg erre is a
választ a cigányasszony.

CSARNOK.

A poéták.

A poétáknak mosolya csak lárvá
S a lárvá mögött, melynek tükré más,
Elrejtve jól, hogy profán szem ne lássa,
Sir velem együtt sok komédiás.

Mi vigaszt öntünk a sajtó szivekbe
Gyógyírt csepegtet szavunk a az irás.
Fájó gyászunkat kacagjuk ki versbe,
Bár énünk vádol: „Hah! Komédiás!”

S míg szenvedünk és vigasztalunk egyre,
A tollunk fut s az idő is halad,
S mire felőrünk csölkünk a hegyre,
A szívünk, lelkünk üresen marad.

Mert érzésinket, koldusokhoz érve,
Szószóztottuk, mint inyenc falatot
És kálváriánk végéhez elérve,
Nekünk még apró morzsa sem jutott.

A poétáknak mosolya csak lárvá
S a lárvá mögött, melynek tükré más,
Nézi magát, saját tükrénél állva,
Velem együtt sek, sok komédiás.

Bartók Márta.

Színház.

Hotel Imperial — bemutató.

Biró Lajosnak a háboru köz-
vetlen szemlélőjeinek sajátos, szín-
te szokatlan témájú darabja került
bemutatóra tegnap. Mondhatnánk
egy kicsi rész kikapva a nagy
háboruból, de egy olyan rész, a
melyben megvannak mindazon ka-
rakterisztikus vonások, amelyek a
világháború oly sokoldalúan és
megdöbbentő komolyan jellemzik.
Az orosz fogságba került magyar
katonatiszt, akiben a hazaszeretet
és kötelességérzet véres lelki har-
cot vív, a legelembb emberi tör-
vénnyel, más életének megkiméle-
sével. Az alapjában véve jószívű,
de anyagi hasznokért mindent
kockáztató kém. Az orosz, elpuhult,
zsarnokoskodó, erkölcsöt kevésre
becsülő orosz tábornok. A háboru-
ban kifáradt, megrokkant cinizmus-
sal vegyült pesszimizmává lett orosz

katonatiszt. A háboru vérzivatará-
ban szerelmeskedni tudó nők, meg-
annyi élő, mozgó motivumai a há-
borunak. Biró Lajos írói képessége,
hű megfigyelése a háboru
eme jellemző alakjait, meglepő
tő realizmussal hozta össze és
szolgálatába állította, egy tragi-
kus, de végtelen élethű történet-
nek, amelynek főhőse, a Hotel
Imperial igénytelen pincére, ki ti-
tokban a magyar hadsereg orosz
kezekbe jutott főhadnagya. A da-
rab főértéke a súlyos drámai-
ság és a végtelen élethűség, amely-
ből tragikusan bár, de mégis fino-
man, bájosan szövődik egy szerel-
mi regény. A súlyos darab sokat
követel a színészektől.

Az est lelke, Révész Ilonka és
Garai voltak. Révész Ilonka érté-
kes játékat, komoly, mély átérzés
megértés jellemezte. Anna szere-
pe olyan alakítása volt, amelyhez
kritika nehezen fér. Partnere, Ga-
rai, olyan alakítást nyújtott, ami-
nőt ritkán látunk a szabadkai
színpadon. Az a megdöbbentő, hi-
deg, józan valóságosság, amely já-
tékat mindvégig jellemezte, komoly,
elsőrendű tehetségre vall. Megka-
pó volt a hullámzó belső érzékek
kifejezésében. Elsőrendű mimika.
Arcjátékával egész érzésskálát
fejezett ki egyszerre. A si-
ker oroszlanrészre az övé. Tibor
Dezső, jóllehet, hogy a bonvivant
szerepét tölti be a szinkáznál,
igazi, komoly, drámai alakítást
nyújtott. Remete, Rónai, Hidvégi,
Hidvéginé, őszinte, meleg diszere-
tet érdemelnek. Komlós és Szabó
Böske nagyszerű táncát kitap-
solták. Nádassy direktort pedig
elismerés illeti a nagyszerű rende-
zésért. A bemutatót zsuftolt ház-
nézte végig. (s).

Ifjúsági előadás. Szombaton d.
u. színter kerül Moliere nagyszerű
klasszikus vígjátéka „A képzelt
beteg”, melyben a főszerepeket
H. Lengyel Irén, Nádasyné, K.
Pintér Irma, Kényes Margit, Kom-
lós, Remete, Rónai, Tibor, Hid-
végi, Kürti, Garai és Torma fog-
ják játszani. Az előadás előtt
Matkovic Béla felsőkereskedelmi
iskolai tanár szabad előadást fog
artani.

„Cigányprimás” felújítása. Szom-
baton újítja fel színtársulatunk
Kálmán Imre nagyhatású operett-
jét a „Cigányprimás”, amely an-
nak idején oly nagy sikereket
aratót és kedvenc műsordarabja
volt színházunknak. A címszere-
pet ezen az előadáson is Remete
Géza fogja játszani, aki annak
idején ezt a szerepet nálunk nagy
sikerrel kreálta. A többi főszere-
peket Révész Ilonka, Holdy Juci,
Nádasyné, Torma, Komlós, Rónai,
Kürti és Tibor játsszák.

Színházi műsor:

Csütörtökön B. bérletben má-
sodsor „Hotel Imperial” színjáték.
Pénteken A. bérletben harmad-
sor „Hotel Imperial” színjáték.
Szombaton délután ifjúsági elő-
adásul „A képzelt beteg” vígjáték.
Szombaton este B. bérletben
„Cigányprimás” nagyoperett.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótitárságban, Saest
Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat
mint szövetséges kiadványában
Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

Közgazdaság.

Cukorkagyártáshoz van cukor!
A kormány ápr. 15 től szeptember 30-ig, 26 ezer kilogramm cukrot engedélyezett, nyalánság-cukorka feldolgozás céljára. Ehhez az intézkedéshez férne néhány szó! Először is, a cukorka nem szükségleti cikk, tehát ma amikor a háztartásokhoz szükséges cukormennyiséget sem tudják biztosítani, akkor minek engedik meg az ilyen fölösleges nyalánság gyártását? Másodszor, ezek a gyárak maximális áron kapják a Cukorközponttól a cukrot, ellenben ha bárki be megy egy kereskedébe, ott 26 korona egy kilogramm leghitványabb cukorka. Ha pedig kívülről csokoládéval kenik be, belülről meg cukrozott krumpliliszttel és diókeveréssel töltik meg, de szép színes papírba csomagolják, akkor már 70 korona kilója. Tehát a 2 K. 40 filléres cukorból, ha hozzákevernek valamit értékteletlenebb tömeget s az egészet begyömöszölik cifra papírba, akkor az érték azonnal a harmincszorosára emelkedik. Miért? Ki gseftelitt? A cukorgyáros az ügynök, vagy a kereskedő? Erre az üzletágra semmi szükség nincs, a mai nagy cukorhiány idején. De ha már csinálják, akkor a hatóság köteles ellenőrizni hogy maximált árért legyenek kötelesek a kereskedők tovább adni.

A rekvirálás elleni panaszok. A rekvirálás elleni panaszok kérdésében herceg Windischgrätz Lajos közlelmezési miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben a most megindult szigorú rekvirálás elleni panaszok és felebbezések elintézését szabályozza. Eszerint az eljáró közegek elleni minden panasz és kérelem a községi előjáróság vagy polgármester útján az illetékes közlelmezési kormánybiztos elé terjesztendő. Az igénybevétele ellen való felebbezések pedig a járási főszolgabíróhoz vagy polgármesterhez adandók be s a felebbezéseket első fokon ezek a hatóságok bírálják el s az ő határozatuk elleni felebbezések felett másodfokon a közlelmezési miniszter dönt s Országos Közlelmezési Hivatala kezében szervezett felszólamlási bizottság véleményezése alapján. A felszólamlási bizottságban egytaggal az OMGE is képviselve van. A felebbezési határidő 15 nap.

Kávéházakban kérje a „Délvidék“-et.

Felhívás.

Felhivatnak mindazon szőlőtermelők és itálmérők, kik a birtokukban levő szőlőtörkölyt és borseprűt még nem szállították be, hogy ezeket legkésőbb f. évi április hó végéig a központi szeszfeldolgozóknak (közkegyház vasut állomás mellett) szállítsák be mivel a pálinka főzés főzdeben Atvétetni nem fog.

Szabadka, 1918 április hó 16-án
Buczka szabadkai gyümölcs értékesítő és központi szeszfeldolgozó szövetkezet.

Borpárlat

fejtett borokból, égetett pálinka minden mennyiségben kapható. **Schorr Ottó szeszáru nagykereskedő**

SZEGEDEN.

ELKELT!

E hirdetés csak a földbirtokot eladni, vagy venni akaró közönséget érdekli!

A Jászapati Gazdasági és Iparbank Részvény Társaság tulajdonát képezett, Szilágymegyében levő zárt és nagydezsés birtokok elkelték. Az eladást a tulajdonos pénzintézet megbízásából a Nagy Lajos Országos Adásvételi és Reklámvállalata Debrecen — közvetítette és bonyolította le lelkiismeretes becsületességgel úgy az eladó, mint a vevő legelőnyösebb megelégedésére.

E vállalat fennáll 18 év óta. Minden megbízást maga a tulajdonos intéz el személyesen. Adásvételi megbízásokat elfogad költség-előleg nélkül! Központi Iroda: Debrecen, Csapó-u. 19. sz. Alapítva 1900-ban.

A világításirendelet

határozatait a fenyhatás csökkentése nélkül csakis

Tungsram félwattos lámpákkal

lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 wat fogyasztású

Tungsram-lámpákat.

Ajánlom az ép most beérkezett, kipróbált garantált legmagasabb fokú, csiraképeséggel bíró fajtisza és fajazonos káposzta- és kalarábmagvakat, a következő fajkból:

Bulgár óriás késői káposzta.

Elismert legjobb téli káposztafaj.
1 kiló 400.— korona.
Nagyobb szükségletnél külön levélbeli ajánlat

Késői két Goliáth-kalaráb.

1 kiló 700.— korona.
Vetőmagszükséglet káposztánál kat. holdanként 1/2 kiló, kalarábnál 3/4 kiló. Téli használatra mindkét főzőlékfajta április közepétől május végéig vetendő el és júniusban állandó helyére ültetendő, őszig tökéletesen kifejlődnek és a legjobb terméseredményt adják. Korábbi vetésnél illetve kiültetésnél a káposzta túlfeljődik és kirepedezik, a kalaráb pedig elfásul.

A várható terméseredmény kat. holdanként káposztánál 250 mázsa, eladási ár a 40 kor. 10,000 korona, kalarábnál 200 mázsa, eladási ár a 60 korona 12,000 brutto bevétele.

Műhle Árpád udvari szállító magkereskedő Temesvár.

Viszketegséget, sömört, rüht

a leggyorsabban elmulasztja a Dr. FLESCH-féle eredeti törv. védett „SKABOFORM — BARNASZIR.“

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti pecsétes dr. Flesch-féle kérést. Próbátégely 2-30 korona, nagy tégely 4 K., családi adag 11 korona. Szabadka és vidéke részére főraktár:

DECSY GYULA

„Szent Terézia“ városi gyógyszerár. kör Deák-utca. (Kis kápolna mellett.)

Vételnél a SKABOFORM védjegyre ügyeljünk!

Papirspárga.

kilogrammonként

10 Korona.

Klein Géza cégnél

Szabadka.

Bercsényi-u. 5.

Veszünk a legmasabb áron HASZNÁLT TANRÖNYVERET

regényeket, régi újságpapírt kilóra. Amíg raktáron van Vergé-papírból készült cigarettahüvely 2-ös és 3-as 7 kor. ezonkint:

Családi és tábori levelezésre 100 papír és 100 boríték 5 kor. Palicsi és szabadkai képes levelezőlapok darabja 10 fillér.

Művészlapok 10 fill.-től 20 fill. igen nagy választék, vízszintelárusítók részére papírok, írószerk kaphatók.

Lipsitz és Lampel

könyv-, írószer- és papirkereskedése Szabadka, Rudics-utca. Telefon 604 sz.

Palicson kiadó

nyár 2 butorvzott szoba, külön külön, a Nagy Ferenc-villában. (Földmivessis kola mellett.)

MENETREND

Budapestről érk. délután	1:00
éjjel	8:01*
	12:24
	4:12
Budapestre ind. délelőtt	10:15*
délután	1:55
éjjel	11:53
	4:47
Zomborból érk. délelőtt	10:02*
éjjel	10:11
Zomborba ind. éjjel	8:14*
	8:25
Ujvidékről érk. délelőtt	7:46
délután	1:21
éjjel	10:58
Ujvidékre ind. délután	1:34
éjjel	8:26*
	4:26
Szegedről érk. délután	12:42
éjjel	8:06
Szegedre ind. délután	1:50
éjjel	12:05
Cservenka—Gombosrói érk.	8:57
Cservenka—Gombosrói ind. éjjel	4:42
Zentáról érk.	1:06
Zentára ind.	4:23
Bajáról érk. délelőtt	9:02
éjjel	9:26
Bajára ind.	7:00
	5:05
Bácsalmásról érk. délelőtt	7:45

A *-gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjei idő: este 6 tól reggel 6-ig

Egy jó házból való fiút

nyomdász-

tanoncnak

fizetéssel felvesz a SZENT ANTAL nyomda

NŐI KALAPOK

átmeneti, őszi és téli velour-, nemez-, bérsony-, selyemkalapok nagy választékban megérkeztek utolérhetően olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzések. Gyászkalapok minden árban. Atsita-kítások, díszítések legolcsóbb árban, ugyisintén szörnyében is a legdivatosabb gallérok s muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

Mütermemben

a legjobb kivitelben készítenek: reprodukciót, nagyítókat, kisebbítéseket, másolatokat, diaposíveket, retusálást és amatőr felvételek kidolgozását jutányosan.

Sulyok Laura

fényképész. (A barátok temploma mellett.)

Izléses és olcsó üzleti levélpapírok és borítékok a

Szent Antal nyomdában

szerezhetők be.